

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **psychologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: **16-17 maja 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	19
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	26
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	33
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	35

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Beata Pastwa-Wojciechowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Lucyna Bakiera, ekspert PKA
2. dr hab. Iwona Grzegorzewska, ekspert PKA
3. Mateusz Prucnal, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Wojciech Jarosz, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Łukasz Łukomski, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku psychologia prowadzonym w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych (dalej również: MANS) w Warszawie (dawniej: Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku. Poprzednia ocena programowa zakończyła się wydaniem oceny warunkowej (Uchwała nr 796/2019 Prezydium PKA z 24 października 2019 r.).

Wizytacja w bieżącym roku akademickim przeprowadzona została zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania: z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski dotyczące oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, o których przewodnicząca zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	psychologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia jednolite magisterskie	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	psychologia (100%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów 300 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 godzin zegarowych (30 pkt. ECTS)	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	psychologia biznesu, rynku pracy i zarządzania pomoc psychologiczna i psychologia kliniczna pomoc psychologiczna i psychoprophylaktyka	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	118	320
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹	4240	2449
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	169,6 pkt. ECTS	97,96 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	164 pkt. ECTS	164 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	126 pkt. ECTS	126 pkt. ECTS

¹ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku psychologia w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie w zasadniczej części zgodne jest z misją Uczelni, która została zdefiniowana jako holistyczne, nowoczesne kształcenie w celu przygotowania studentów do pracy na innowacyjnym rynku krajowym i europejskim. Uczelnia dąży do kształtowania postaw tolerancji oraz otwartości, które umożliwią absolwentom całonocowy rozwój, podejmowanie różnych ról i funkcji w życiu społecznym i zawodowym.

Wśród celów kształcenia na kierunku psychologia Uczelnia stawia ponadto kształtowanie szacunku wobec grup słabszych, izolowanych czy wykluczonych oraz proaktywnej postawy wobec zadań psychologa i współczesnych zastosowań psychologii w różnych branżach poprzez nabycie umiejętności obserwacji, analizy i interpretacji zjawisk społecznych z wykorzystaniem rozbudowanej wiedzy opartej na dowodach naukowych, umiejętności stosowania narzędzi i podejmowania interwencji psychologicznych o różnym charakterze w zależności od podjętej pracy zawodowej. Tak sformułowane cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek i odpowiadają aktualnym wymaganiom zawodowego rynku pracy. Przyporządkowanie kierunku studiów do jednej dyscypliny naukowej ma uzasadnienie w przyjętej koncepcji kształcenia i efektach uczenia się.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia w warstwie deklaratywnej jest ambitna i koresponduje ze strategią uczelni, jednak jej operacjonalizacja w postaci programu studiów świadczy o braku spójnego pomysłu i konsekwentnych działań zmierzających do realizacji stawianych celów. Z tego względu sylwetka absolwenta kierunku psychologia jest zdefiniowana w sposób, który odbiega nieco od wskazanych efektów uczenia się poszczególnych przedmiotów i treści programowych. Jednym z elementów koncepcji kształcenia jest praktyczność, która związana jest z profilem kształcenia, ale nie jest wyraźnie określona specyfika tej praktyczności, ukierunkowanie na obszary praktyki psychologicznej. Nie jest jasne, jaka ma być swoistość kształcenia praktycznego w MANS. Praktyczność jako filar koncepcji kształcenia akademickiego staje się tylko atrakcyjnym, ale sloganowym ideałem, jeżeli oderwana jest od badań naukowych, a uczelnia nie wykazuje związku między prowadzonymi badaniami, a ukierunkowaniem praktycznym. W MANS nie ma specjalistycznych laboratoriów psychologicznych czy laboratorium testów psychologicznych. Także orientacja na europejski rynek zawodowy, którą deklaruje Uczelnia, nie ma odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia i programie studiów, ponieważ poza przygotowaniem językowym (lektoraty z języka obcego) nie ma przedmiotów czy specjalności, które uwzględniałyby takie przygotowanie. Uczelnia podaje, że wykładowcy Katedry współpracują z międzynarodowym środowiskiem szkół polonijnych i uczelni wyższych, ale nie podaje w jaki sposób współpraca ta przyczynia się do ukierunkowania dydaktyki na europejski rynek pracy. W koncepcji kształcenia Uczelnia zobowiązuje się do tworzenia środowiska edukacyjnego uwzględniającego „zmiany na rynku pracy, nowe obszary funkcjonowania psychologów i przyszłe trendy”, ale nie dokonuje analizy tych zmian i trendów. Pojawia się też inna charakterystyka, a mianowicie kształtowanie postawy otwartości na różne kultury, ale i ona nie ma odzwierciedlenia w efektach uczenia się. Z tego względu takie deklaracje nie korespondują z działaniami przygotowującymi studentów do europejskiego rynku pracy. Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się nie odpowiadają w pełni koncepcji kształcenia. Uczelnia wskazuje m. in. następujący efekt

uczenia: „nabycie przez absolwenta wiedzy i umiejętności praktycznego posługiwania się wiedzą z zakresu psychologii wzbogaconą o ogólną koncepcję kształcenia z zakresu nauk społecznych do opisywania procesów psychologicznych zachodzących we współczesnym świecie”, ale żadne treści przedmiotowe nie nawiązują do procesów europejskich czy specyfiki europejskich regulacji w zakresie zawodu psychologa.

W trakcie jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia studenci MANS mają możliwość uzyskania wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie jednej spośród trzech specjalności: *psychologia biznesu, rynku pracy i zarządzania, pomoc psychologiczna i psychologia kliniczna* lub *pomoc psychologiczna i psychoprofilaktyka*. Uczelnia przygotowuje specjalistów do pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w obszarze zdrowia i biznesu. W ramach specjalności *psychologia biznesu, rynku pracy i zarządzania* studenci analizują aktywność człowieka w środowisku zawodowym i rozwój pracowników, opanowują umiejętności psychologicznych interwencji związanych z przywództwem, motywowaniem i zarządzaniem zespołami, reklamą i sprzedażą czy podejmowaniem decyzji finansowych. Program specjalności *pomoc psychologiczna i psychologia kliniczna* ukierunkowany jest na przygotowanie ekspertów pracujących na rzecz osób, które znalazły się w sytuacjach kryzysowych i potrzebują profesjonalnej pomocy psychologicznej. Studenci tej specjalności opanowują umiejętności diagnozowania trudności i zaburzeń psychicznych oraz wprowadzaniu programów korekcyjnych lub terapeutycznych. Tematyka zajęć realizowanych w ramach specjalności *pomoc psychologiczna i psychoprofilaktyka* odnosi się do działań stosowanych m. in. w takich obszarach działalności psychologicznej jak uzależnienia, dysfunkcje rodziny, czy zdrowie psychiczne. Obszar treściowy i zamysł koncepcyjny tych specjalności jest niejasny. W zakresie specjalności *pomoc psychologiczna i psychologia kliniczna* są zajęcia *psychoprofilaktyka*, pomimo tego, że jest specjalność *pomoc psychologiczna i psychoprofilaktyka*. Z kolei na specjalności *pomoc psychologiczna i psychoprofilaktyka* są zajęcia *doradztwo zawodowe*, który treściowo dopasowany jest do specjalności *psychologia biznesu, rynku pracy i zarządzania*. Uzasadnienia Uczelni odwołujące się do potrzeb interesariuszy zewnętrznych nie są przekonujące, ponieważ istotą specjalności jest szczególna biegłość w danym, wyraźnie zdefiniowanym zakresie, a nakładające się treściowo specjalności wprowadzają zamęt i rozmyte granice specjalizowania wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów.

Koncepcja kształcenia słabo powiązana jest z prowadzonymi przez pracowników badaniami naukowymi i aktywnością publikacyjną. Uczelnia wskazuje np. na Kwartalnik „Studia Społeczne”, który zawiera artykuły dotyczące procesów społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w Polsce, Europie i na świecie, ale związek między czasopismem a celami kształcenia (praktycznego) jest luźny. Studenci kierunku psychologia w wąskim zakresie mają możliwość zdobywania kompetencji badawczych. Przykładów współpracy badawczej nauczycieli i studentów jest niewiele (przygotowanie i udział w dwóch konferencjach naukowych, kilka artykułów naukowych). Więcej działań pod opieką nauczycieli akademickich podejmują studenci o charakterze praktycznym (np. projekt *Certyfikuj swoją przyszłość*, projekt *Student z certyfikatem*, psychoedukacyjny kanał studencki na YouTube *TO ZALEŻY*, zajęcia w Bródnowskim Stowarzyszeniu Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi; akcja świadczenia bezpłatnej pomocy psychologicznej przez wykładowców, absolwentów i studentów w związku z wybuchem wojny w Ukrainie). Ważnym obszarem integrującym naukę i przygotowanie zawodowe są webinary organizowane w ramach Koła Naukowego Psychologii pt. *Psychologia w praktyce* (m. in. tematyka *Depresja u dzieci i młodzieży, Młodzież i używki behawioralne, Znaczenie religijności i duchowości w funkcjonowaniu intra- i interpsychicznym człowieka, Myślenie grupowo-analityczne w praktyce klinicznej – wybrane aspekty*).

Kierunek odpowiada na zróżnicowane potrzeby zawodowego rynku pracy w obszarze ochrony zdrowia (publiczne instytucje ochrony zdrowia), wsparcia psychologicznego procesu edukacji (przedszkola, szkoły) i pracy zawodowej (firmy prywatne, organizacje pozarządowe). W kształtowaniu i modyfikowaniu koncepcji kształcenia na kierunku psychologia uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni to przede wszystkim kadra badawczo-dydaktyczna i studenci. Interesariuszami zewnętrznymi są przedstawiciele różnych instytucji, którzy opiniują i rekomendują zmiany dokonywane w planach zajęć oraz są członkami Zespołów Jakości Kształcenia. Biorąc pod uwagę częstotliwość zmian programów studiów (trzy razy w ciągu pięciu lat) wpływ interesariuszy ma charakter akcyjny, raczej interwencyjny, a nie systemowy. W tym aspekcie ponownie widoczny jest deficyt spójnej, uzasadnionej koncepcji kształcenia, która mogłaby akomodować pomysły interesariuszy z refleksją nad całokształtem (nie tylko fragmentem) programu. Program studiów podlega zbyt częstym zmianom. Mają one charakter formalny (zmiana umiejscowienia przedmiotów w poszczególnych semestrach), nie są uzasadnione merytorycznie. Częste zmiany nie świadczą o stabilnej koncepcji kształcenia, wprowadzają chaos, nie są odpowiedzią na rzeczywiste (dobrze rozpoznane) potrzeby środowiska społeczno-gospodarczego.

Katedra deklaruje doskonalenie kompetencji dydaktycznych kadry, ale nauczyciele nie korzystają ze szkoleń doskonalących kompetencje dydaktyczne. Uczelnia nie wykazała możliwości uzyskania przez studentów dodatkowych kwalifikacji oraz propagowanie udziału w programach wymiany zagranicznej. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty uczenia mieszczą się w dyscyplinie psychologia, odpowiadają profilowi praktycznemu i odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Prowadzone zajęcia przypisane zostały do 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej. Przedstawione efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, prezentują pogłębiony poziom wiedzy psychologicznej oraz umiejętności i kompetencji społecznych. Osiągane przez studentów efekty uczenia się odnoszą się do zaawansowanej, uporządkowanej i wysoko specjalistycznej wiedzy z zakresu dyscypliny. Absolwent jest przygotowany do wykorzystywania posiadanej wiedzy w formułowaniu i rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów. Niekiedy efekty uczenia się są błędnie sformułowane (podkreślenia PKA). Ich odniesienie do wiedzy, umiejętności i kompetencji wymaga korekty, np. efekty wskazane jako zasób kompetencji, de facto odnoszą się do wiedzy. Przykładowo dla zajęć *psychologia pracy*: „Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego; dla zajęć *psychologia procesów poznawczych*: „Ma świadomość złożoności czynników determinujących ludzkie zachowanie, uznając rolę PP w analizie tych zachowań”. Efekty z zakresu umiejętności również świadczą o zdobywaniu wiedzy, np. z zajęć *psychologia rodziny*: „Student analizuje funkcjonowanie rodzin z wykorzystaniem teorii rodziny w oparciu o literaturę przedmiotu. Student posiada wiedzę...”. Przyporządkowanie efektów uczenia się w ramach danych zajęć do kierunkowych efektów uczenia się bywa niedokładne, ogólnikowe (np. w zajęciach *biologiczne podstawy zachowania, etyka i etyka zawodu psychologa* - wszystkie efekty przedmiotowe odnoszą się, przypisane są, do tych samych efektów kierunkowych).

Program studiów obejmuje matrycę efektów uczenia się. Efekty na poziomie wiedzy korespondują z efektami w zakresie umiejętności i kompetencji. Przedmioty obligatoryjne oraz przedmioty fakultatywne są przyporządkowane do zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się (określone dla zajęć) nie zawsze stanowią uszczegółowienie efektów kierunkowych, choć są spójne z nimi. Efekty uczenia się dla zajęć nie zawsze sformułowane są w sposób szczegółowy, odzwierciedlający specyfikę danego przedmiotu (np. przedmioty *społeczne, kulturowe i cywilizacyjne uwarunkowania zdrowia psychicznego w cyklu życia*, interwencja kryzysowa, psychometria). Jest wiele zajęć, dla których

sformułowano tylko pojedyncze efekty uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (np. *biologiczne podstawy zachowania, filozofia, etyka i etyka zawodu psychologa, psychologia uzależnień, zarządzanie karierą psychologia*). Biorąc pod uwagę zakres treści kształcenia i liczbę godzin zajęć są to efekty, które nie wypełniają potencjału tych zajęć. Uwzględnione jest kształtowanie umiejętności językowych w mowie i w piśmie, obejmującą słownictwo specjalistyczne zakresie psychologii zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku psychologia o profilu praktycznym są generalnie zgodne z misją i strategią uczelni, a cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie psychologia. Uczelnia prawidłowo przyporządkowała kierunek do dyscypliny psychologia (100%).

Efekty uczenia są przypisane do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, odpowiadają profilowi praktycznemu, mieszczą się w dyscyplinie psychologia. Efekty wielu zajęć są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji, .Koncepcja i cele kształcenia zostały pierwotnie zdefiniowane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi

Uzasadnienie oceny “kryterium spełnione częściowo”:

1. Niespójna i niedopracowana koncepcja kształcenia. Ponadto koncepcja kształcenia słabo powiązana jest z prowadzonymi przez pracowników badaniami naukowymi i aktywnością publikacyjną.
2. Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Nie opisują w sposób realistyczny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych przez studentów. Efekty uczenia się dla zajęć zdefiniowane zostały niekiedy ogólnikowo. Nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wymaga uwzględnienia w kartach przedmiotowych.
3. Brakuje stałego rozpoznawania potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i ich integrowania z wizją kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

---

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

1. Należy dopracować koncepcję kształcenia.
2. Zaleca się korektę efektów uczenia się. Należy sformułować przedmiotowe efekty uczenia się odpowiednio odnosząc je do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz w sposób szczegółowy, odzwierciedlający specyfikę danego przedmiotu.
3. Zaleca się systematyczną współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w celu realnego rozpoznania potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz określenia koncepcji i celów kształcenia w odpowiedzi na te potrzeby.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów na kierunku psychologia, prowadzonych w MANS obejmuje łącznie 7500 godzin zajęć dydaktycznych (750 godzin zajęć z modułu podstawowego, 2600 godzin zajęć z modułu kierunkowego, 2575 godzin zajęć z modułu ogólnouczelnianego i do wyboru oraz 1575 godzin zajęć z modułu seminarium dyplomowego i przedmiotów specjalnościowych). W tym wymiarze godzin mieści się 720 godzin praktyki zawodowej (30 ECTS). Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi 164 (55%). Zajęcia te są prowadzone w warunkach odpowiednich dla zakresu działalności zawodowej do której przygotowuje uczelnia i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych, aczkolwiek brakuje specjalistycznych laboratoriów. Student uzyskuje 300 punktów ECTS w trakcie 4240 godzin (57%) kontaktowych z nauczycielem (studia stacjonarne) lub 2449 godzin kontaktowych (37%) z nauczycielem (studia niestacjonarne). Studenci studiów niestacjonarnych realizują więcej godzin w postaci pracy własnej, czytania literatury i przygotowywania się do zajęć niż studenci studiów w formie stacjonarnej. Przedmioty i liczba punktów ECTS w obu formach studiów są tożsame (na studiach niestacjonarnych nie ma jedynie zajęć z wychowania fizycznego). Kształcenie w formie stacjonarnej odbywa się od poniedziałku do piątku, a w formie niestacjonarnej realizowane jest w trybie zjazdów (w piątki od godz. 17:00 oraz w soboty w godz. 8:00-20:15 i niedziele w godz. 8:00-20:15.). Zjazdy zaplanowane są co 2-3 tygodnie. Harmonogram terminów zjazdów weekendowych podany jest do wiadomości studentów na cały rok akademicki i zamieszczony na stronie internetowej Uczelni. Sekwencja zajęć ujętych w harmonogramie zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Oceniany kierunek studiów przypisany jest do dyscypliny psychologia, która przynależy do dziedziny nauk społecznych. Tymczasem jako konieczne zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych Uczelnia podaje następujące: *socjologia, ekonomia, podstawy prawoznawstwa, wprowadzenie do przedsiębiorczości, ochrona własności intelektualnej, ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy, technologie informacyjne i język obcy*, co nie jest prawidłowym przyporządkowaniem.

Zajęcia obligatoryjne są realizowane przez wszystkie lata studiów, przy czym ich proporcja zmienia się na rzecz zajęć specjalnościowych, które są od 6. semestru. Przedmioty obowiązkowe pozwalają studentowi opanować terminologię psychologiczną, zdobyć wiedzę na temat mechanizmów psychicznych i ich rozwoju, klasycznych i współczesnych teorii z różnych subdyscyplin psychologii

(przykładowe przedmioty: *psychologia emocji i motywacji, wprowadzenie do psychologii i historii myśli psychologicznej, psychologia różnic indywidualnych*). Uczelnia umożliwia studentom wybór zajęć. Zajęcia do wyboru stanowią 42% wszystkich zajęć na kierunku studiów (126 ECTS). Wśród zajęć do wyboru są zajęcia fakultatywne (bardzo bogata oferta), seminarium dyplomowe oraz wybór jednej z trzech specjalności. Jest to wymiar wystarczający do ukończenia jednolitych studiów magisterskich. Na 3. roku dochodzą przedmioty z *diagnozy i pomocy psychologicznej oraz psychoterapii*. Od 3. roku są też przedmioty specjalnościowe. Studenci wybierają jedną z trzech specjalności. Kwalifikacja na specjalność odbywa się na podstawie deklaracji studentów. W programie studiów ujęte są też treści rozwijające warsztat badawczy psychologa (*metodologia badań psychologicznych, statystyka w badaniach psychologicznych, wstęp do badań społecznych*). W programie studiów jest również ochrona własności intelektualnej, szkolenie biblioteczne oraz szkolenie z zakresu bhp. Lektorat z języka obcego prowadzony jest od semestru 2. do 6. Studenci zdobywają umiejętności językowe w mowie i w piśmie, obejmujące słownictwo specjalistyczne w zakresie psychologii zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Wśród języków obcych, które może wybrać student są: język angielski, język niemiecki, język rosyjski. Zajęcia z języków obcych prowadzone są z wykorzystaniem platformy Moodle lub Microsoft Teams. De facto są to zajęcia online, co nie jest wskazane w karcie przedmiotowej. Uczelnia podkreśla, że w ramach kształcenia na kierunku psychologia wykorzystuje szereg metod i technik kształcenia na odległość, ale nie wskazuje tego w sylabusach przedmiotowych. Nie określono wymiaru godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie pozwala to ocenić, czy jest on zgodny z wymaganiami w tym zakresie.

Treści programowe generalnie są powiązane z zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się, ale dość często odniesienie treści kształcenia do kierunkowych efektów uczenia się bywa ogólnikowe (np. *psychoterapia, psychologia uzależnień* - wskazano wszystkie efekty uczenia przy poszczególnych treściach). Treści kształcenia są niekiedy ogólnikowe, nie wskazują na specyfikę zajęć danego przedmiotu. Treści programowe zasadniczo są powiązane z tematyką badań prowadzonych przez kadrę dydaktyczną, ale Uczelnia nie podaje, ile punktów ECTS przypisanych jest do zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową. Program studiów i treści programowe odpowiadają merytorycznie aktualnej wiedzy specyficznej dla dyscypliny psychologia. Treści programowe dotyczą także wybranych zagadnień z innych dyscyplin, takich jak filozofia, logika, socjologia, ekonomia, prawo. Mają one charakter subsydiarny wobec dominujących treści psychologicznych. Treści poszczególnych zajęć są zgodne z efektami uczenia się założonymi dla danych zajęć, ale w niektórych przypadkach (np. w zakresie przedmiotu *psychologia uzależnień*) treści kształcenia nie odpowiadają specyfice przedmiotu: „Ma uporządkowaną wiedzę na temat trudności, problemów i zaburzeń o różnym charakterze u osób uzależnionych [jakich zaburzeń?] oraz diagnostyce i psychoterapii tych problemów”. Są również przedmioty, dla których treści kształcenia określono zbyt ogólnie, niespecyficzenie (np. *zarządzanie karierą psychologa* - dla 30 godzin zajęć są tylko hasłowe treści kształcenia: „Współczesny rynek pracy. Employability skills. Rynek pracy dla psychologów a specjalizacje. Specjalność a specjalizacja. Rozwój psychologii jako nauki. Zastosowania psychologii jako nauki. Współczesne modele karier. Przyszłość psychologii. Rozwój zawodowy - klasyczne i współczesne teorie rozwoju zawodowego, life design. Zarządzanie własną karierą a dynamika rynku pracy. Współczesne pojęcie kariery. Psychologia stosowana a zastosowania psychologii. Specjalizacje a potencjał zawodowy psychologa. Możliwości rozwoju zawodowego – edukacja. Możliwości rozwoju zawodowego – staże i specjalizacje”). Przykłady słabego uszczegółowienia i specyficzności treści kształcenia powtarzają się. Odniesienie treści kształcenia do

przedmiotowych efektów uczenia się jest niekiedy ogólnikowe (np. *psychoterapia* - wskazano wszystkie efekty uczenia się do poszczególnych treści).

Sylabusy dla poszczególnych przedmiotów obejmują ogólne informacje o przedmiocie, formy zajęć dydaktycznych oraz wymiar godzin, metody realizacji zajęć dydaktycznych, przedmiotowe efekty uczenia się wraz z odniesieniem ich do efektów uczenia się dla kierunku, treści kształcenia, metody weryfikacji efektów uczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, nakład pracy studenta (wymiar godzin i bilans punktów ECTS) oraz literaturę przedmiotu i inne materiały dydaktyczne. Sylabusy są opracowane w sposób jednolity i uporządkowany. Są z reguły kompletne. Występujące braki w sylabusach dotyczą nazwisk koordynatorów przedmiotów (w ogóle ich nie podano) oraz opisu wymagań wstępnych w poszczególnych przedmiotach (wynikających z następstwa przedmiotów). Warunki te są podane nieczytelnie, nieprecyzyjnie (np. ukończenie kursów przewidzianych programem studiów – nie podano jakich kursów).

Liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich jest określona prawidłowo wobec podanych w programie studiów efektów uczenia się.

Program kształcenia obejmuje 5 zasadniczych form zajęć. Są to wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminaria. Na studiach stacjonarnych 1395 godzin (33 %) zajęć prowadzonych jest w formie wykładowej i 2845 godzin (57 %) w formie zajęć interaktywnych (ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminaria). Dobór form zajęć i liczba godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Na studiach niestacjonarnych wykłady stanowią 714 godzin (29 %) wszystkich zajęć, natomiast inne formy 1731 godzin (71%). Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ Uczelnia podkreśla możliwości stosowania metod i technik kształcenia na odległość, ale w sylabusach przedmiotowych w ogóle nie są podane informacje na ten temat. Nie jest zatem jasne czy (i w jakim stopniu) zajęcia odbywają się online lub metody e-learningowe pełnią funkcję pomocniczą. W okresie pandemii nauczanie odbywało się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia podaje, że w bieżącym roku akademickim zajęcia wykładowe częściowo odbywają się zdalnie, a pozostałe zajęcia są w salach.

Punkty ECTS przypisane do przedmiotów z reguły odzwierciedlają godziny zajęć dydaktycznych, ale nakład pracy studenta jest niedoszacowany. Całkowity nakład pracy studenta nie odzwierciedla pracy bez kontaktu z prowadzącymi zajęcia. Przykładowo zajęcia *psychologia rozwoju człowieka, psychologia społeczna, psychologia procesów poznawczych* na studiach w formie stacjonarnej realizowane są w wymiarze 90 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem, a na studiach w formie niestacjonarnej w wymiarze 48 godzin. Taka dysproporcja nie jest odzwierciedlona w punktach ECTS – zajęcia oszacowane są na 7 punktów ECTS. Inny przykład to zajęcia *psychologia rodziny*, który na studiach w formie stacjonarnej realizowany jest w wymiarze 40 godzin, a na studiach w formie niestacjonarnej w wymiarze 24 godzin kontaktu z nauczycielem, natomiast w obu formach przypisano mu 3 punkty ECTS. Czas pracy studenta na przygotowanie się do zajęć jest niekiedy niedoszacowany, np. z zajęć *etyka i etyka zawodu psychologa* przewidziano tylko 4 godziny na przygotowanie się do zaliczenia zajęć (realizowanych w wymiarze 45 godzin - studia stacjonarne).

Sprawdzanie efektów uczenia się następuje podczas zajęć, a oceny podsumowujące mają miejsce w trakcie sesji, co jest właściwe. Metody weryfikacji są zróżnicowane, aczkolwiek niekiedy nie są sprecyzowane (np. przedmiot *psychoterapia*: „Moodle: Egzamin pisemny, zadanie domowe, aktywność” [brak precyzyjności - jaka aktywność? Pisanie egzaminu też jest aktywnością]).

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

obejmuje m. in. dostosowanie architektoniczne, obecność asystenta, nagrywanie zajęć dydaktycznych na urządzenia rejestrujące dźwięk, obraz; przekazanie materiałów dydaktycznych w formie pisemnej lub elektronicznej dostosowanych do indywidualnych potrzeb studenta; umożliwienie udziału w zajęciach w formie zdalnej. W zakresie udziału w zaliczeniach i egzaminach studentom z niepełnosprawnościami lub ograniczeniami zdrowotnymi Uczelnia zapewnia m. in. zmianę formy z pisemnej na ustną lub z ustnej na pisemną, umożliwia dobór miejsca prowadzenia zaliczenia/egzaminu; dostosowanie odpowiedniego czasu podczas zaliczeń/egzaminów do indywidualnych potrzeb studenta. Wszyscy studenci mają możliwość realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, urlop od zajęć, powtarzanie zajęć, przeniesienie przedmiotu.

Wszyscy studenci kierunku psychologia (studiów jednolitych magisterskich) w MANS w Warszawie zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych. Ich celem jest wykorzystanie wiedzy, nabytych umiejętności oraz kompetencji społecznych w praktyce. Dodatkowo studenci zapoznają się ze specyfiką działalności firm i instytucji przyjmujących, analizują ich wewnętrzne procedury funkcjonowania oraz wykonują samodzielnie bądź w zespole zadania o zróżnicowanym stopniu trudności. Praktyki zawodowe są również okazją do weryfikacji planów zawodowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że efekty uczenia się zostały określone dla każdego z etapów osobno i są zgodne z efektami uczenia się przyporządkowanymi do pozostałych zajęć.

Na wizytowanym kierunku praktyki zawodowe realizowane są w wymiarze 720 godzin zegarowych łącznie, którym przypisano 30 punktów ECTS. Zostały one podzielone na trzy części po 240 godzin. Pierwsza z nich (praktyka ogólna) realizowana jest na IV semestrze i w jej trakcie studenci uzyskują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach wybranego kierunku. W trakcie drugiej części (praktyka kierunkowa) realizowanej na VI semestrze, pogłębia i rozszerza się wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu psychologii. Trzeci etap praktyk związany jest z wybraną specjalnością (VIII semestr). Zaproponowana liczba godzin jest adekwatna i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej.

Po zakończeniu praktyk student zobowiązany jest dostarczyć dziennik praktyk składający się z karty przebiegu studenckiej praktyki zawodowej, własnej oceny i opinii oraz oceny i opinii zakładowego opiekuna praktyk. Na podstawie dokumentacji i rozmowy, opiekun praktyk ze strony Uczelni weryfikuje, czy student osiągnął zakładane efekty uczenia się i wystawia ocenę. Warto podkreślić, że z przedstawionej dokumentacji wynika, że ocena opiekuna praktyk na wizytowanym kierunku ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się na każdym z etapów. Obecnie studenci wizytowanego kierunku nie mogą ubiegać się o zwolnienie z odbywania praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej, stażu lub wolontariatu.

Na kierunku psychologia w MANS w Warszawie praktyki zawodowe w czasie pandemii były organizowane głównie w formie on-line, co wynikało z obowiązujących przepisów ogólnokrajowych i wewnętrznych Uczelni. Studenci część założonych efektów uczenia się dla danego etapu praktyk realizowali w formie wirtualnych spotkań z zakładowym opiekunem praktyk, a część na podstawie zaplanowanego projektu praktycznego składającego się z 7 zadań, które były powiązane z programem. Dotyczyły one m.in.: zapoznania się ze specyfiką, formami i metodami pracy placówki, przeprowadzenie analizy jej środowiskowych uwarunkowań, poznanie struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy, wymagań i zakresu obowiązków psychologa, obserwacji pracy specjalistów z wybranego przez studentów zakresu i umiejętność zdefiniowania kluczowych umiejętności psychologicznych charakterystycznych dla wybranego obszaru praktyki zawodowej. Realizacja zadań na każdym z etapów była raportowana przez studentów zgodnie z zaplanowanym harmonogramem.

Nadzór nad praktykami zawodowymi sprawuje kierunkowy opiekun praktyk, wyznaczony przez Dziekana Wydziału, do którego obowiązków należy opracowanie programów i kart przedmiotu praktyk, koordynacja i nadzór merytoryczny, przeprowadzenie hospitacji oraz ostateczne ich rozliczenie. Za formalne aspekty odpowiedzialne jest Biuro Praktyk, do którego obowiązków należy: kompleksowa obsługa studentów, udzielanie informacji w zakresie potencjalnych miejsc odbywania praktyk i przygotowywania właściwej dokumentacji, weryfikowanie kompletności i prawidłowości składanej dokumentacji, wprowadzenie zaliczeń w systemie Bazus, koordynacja i redagowanie informacji na stronie internetowej Uczelni oraz archiwizowanie dokumentacji. Kompetencje oraz doświadczenie opiekunów, zarówno ze strony Uczelni (psycholog z doświadczeniem zawodowym), jak i praktykodawców (psycholog, zakres obowiązków zawodowych zgodny w kierunku, minimum 3-letnie doświadczenie zawodowe), umożliwią prawidłową realizację praktyk.

Na wizytowanym kierunku studenci sami dokonują wyboru miejsca odbywania praktyk. Następuje to przy uwzględnieniu założeń opracowanych przez Uczelnię oraz po uzyskaniu zgody opiekuna praktyk. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Uczelnia podpisała 21 umów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Warto podkreślić, że studenci mogą również sami zaproponować praktykodawcę. Wówczas opiekun nawiązuje kontakt z zaproponowanym podmiotem i po pozytywnej weryfikacji podpisywane są porozumienia. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Na kierunku psychologia organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. W tym celu Uczelnia wprowadziła specjalną zakładkę na swojej stronie internetowej, na której można znaleźć niezbędne informacje oraz organizuje spotkania informacyjne dla studentów. Uczelnia uchwaliła również Regulamin studenckich praktyk zawodowych, w którym uwzględniono ich cel, sposób organizacji, warunki zaliczenia, nadzór nad nimi oraz obowiązki studenta.

Na wizytowanym kierunku prowadzony jest częściowy monitoring praktyk zawodowych. Obejmuje on moment wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyk, które jest weryfikowane pod względem niezbędnych warunków (kwalifikacji opiekuna zewnętrznego i warunków lokalowych) oraz kompletności złożonej dokumentacji i analizę danych zebranych z ankiet ewaluacyjnych złożonych przez studentów. Nie realizowane są jednak hospitacje, które uwzględnia Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych. W trakcie prowadzonych spotkań nie potwierdzili ich ani studenci, ani interesariusze zewnętrzeni. Nie przedstawiono również dokumentacji podsumowującej cały proces. Praktyki zawodowe odbywają się poza siedzibą Uczelni w dużej liczbie godzin wynikającej z profilu praktycznego wizytowanego kierunku, co powinno się przełożyć na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Brak prowadzenia hospitacji lub innego sposobu weryfikacji obecności studentów w trakcie realizacji praktyk budzi wątpliwości czy studenci faktycznie uczestniczą w nich i czy faktycznie realizują założone efekty uczenia się. Rekomenduje się wprowadzenie monitoringu, czy studenci realnie realizują praktyki zawodowe. Z prowadzonego, częściowego monitoringu wnioski przekazywane są w trakcie posiedzeń Zespołu Jakości Kształcenia na Kierunku Psychologia.

Na kierunku psychologia realizacja praktyk studenckich podlega systematycznej ocenie. Uczestniczą w niej zarówno studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Informacje zwrotne zbierane są w formie formalnej (spotkania organów kolegialnych i ankiety studenckie) oraz nieformalnej przez opiekunów praktyk i przekazywane do Zespołu Jakości Kształcenia na Kierunku Psychologia.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nieaktualność treści kształcenia modułów, które zostały wskazane w załączniku do uchwały	Treści kształcenia odpowiadają współczesnej wiedzy z zakresu psychologii, są aktualne, poparte współczesną literaturą, odpowiadają dyscyplinie, do której kierunku został przypisany, są adekwatne dla profilu praktycznego. Opis modułów jest czytelny.	<i>Zalecenie zrealizowane</i>

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe prezentują aktualny stan wiedzy i metodyki badań prowadzonych w psychologii. Harmonogram realizacji programu studiów umożliwia studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Różnicowane formy zajęć i ich organizacja sprzyjają osiągnięciu efektów uczenia się. Liczba semestrów i liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich zasadniczo jest adekwatna do podanych w programie studiów efektów uczenia się. Katedra oferuje zajęcia umożliwiające przygotowanie do prowadzenia działalności praktycznej. Treści programowe nie zawsze są odpowiednio powiązane z zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się (zbyt schematycznie, bez szczegółowego odniesienia). Brak wskazania punktów ECTS przypisanych do zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową. Występuje niedoszacowanie punktów ECTS odnośnie pracy własnej studenta, szczególnie na studiach niestacjonarnych. Liczba godzin z bezpośrednim kontaktem prowadzących ze studentami jest mniejsza niż na studiach w formie stacjonarnej, a nie znajduje to odzwierciedlenia w liczbie punktów ECTS przypisanych tym zajęciom. Ilość godzin pracy studenta jest niekiedy niedoszacowana. Zajęcia wskazane jako przynależne do nauk humanistycznych są prawidłowo określone. Występuje niezgodność między zapisem w kartach przedmiotowych a stanem faktycznym w zakresie metod prowadzenia zajęć.

Na kierunku psychologia w MANS w Warszawie efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Ich treści programowe, umiejscowienie w planie studiów, wymiar oraz liczba punktów ECTS zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Uczelnia podpisała porozumienia z instytucjami i firmami, które mogą przyjąć zainteresowanych na praktyki. Infrastruktura i wyposażenie tych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz zapewniają prawidłową realizację praktyk. Na ocenianym kierunku organizacja praktyk i nadzór nad nimi odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Za ich bezpośrednią realizację odpowiedzialny jest opiekun praktyk. Osoby uczestniczące w realizacji praktyk zawodowych posiadają adekwatne kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na praktykach są trafnie dobrane i mają charakter

kompleksowy. Na wizytowanym kierunku prowadzony jest częściowy monitoring. Obejmuje on dobór miejsca odbywania praktyk oraz rozliczenie dokumentacji. Rekomenduje się wprowadzenie dodatkowego monitoringu, który zweryfikuje, czy studenci faktycznie uczestniczą w praktykach i czy realizują założone efekty uczenia się. Na kierunku prowadzona jest systematyczna ocena programu i realizacji praktyk, efektów uczenia się oraz osób sprawujących nadzór zarówno ze strony Uczelni, jak i praktykodawców.

Uzasadnienie oceny "kryterium spełnione częściowo":

1. Występuje niezgodność między zapisem w kartach przedmiotowych a stanem faktycznym w zakresie metod prowadzenia zajęć.
2. Treści programowe nie zawsze są odpowiednio powiązane z zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się (zbyt schematycznie, bez szczegółowego odniesienia).
3. Zajęcia wskazane jako przynależne do nauk humanistycznych nie są prawidłowo określone.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Należy zintegrować działania dydaktyczne z koncepcją kształcenia.
2. Należy uaktualnić karty przedmiotów pod kątem metod prowadzenia zajęć wskazując wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
3. Należy zrewidować treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Należy uszczegółowić je, wykazując specyfikę przedmiotów i odpowiednio odnieść do kierunkowych efektów uczenia się.
4. Należy prawidłowo wskazać przedmioty, które przynależą do dziedziny nauk humanistycznych.
5. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na studia są opisane powierzchownie, nie są jasne. Brakuje czytelnych kryteriów oraz spójności pomiędzy dwoma warunkami, na podstawie których następuje przyjęcie na studia: wyniku egzaminu maturalnego oraz wyniku rozmowy kwalifikacyjnej. Rejestracja kandydatów na studia jest prowadzona przez system internetowej rejestracji. Postępowanie w sprawie przyjęcia na studia prowadzi komisja rekrutacyjna. Uczelnia podaje, że „przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów”, ale nie precyzuje przesłanek, jakie musi spełnić kandydat poza tym, że studia na kierunku psychologia w MANS może rozpocząć absolwent szkoły średniej po zdaniu egzaminu maturalnego. Posiadanie świadectwa dojrzałości lub innego dokumentu uprawniającego do podjęcia studiów jest warunkiem wstępnym rekrutacji. Nie są jasno zdefiniowane inne warunki - nie podano zasad rekrutacji dla kandydatów z tzw. maturą starą (czyli do 2004 r.), międzynarodową (dyplom IB) oraz maturą europejską (EB). Uczelnia nie podaje w jaki sposób wynik egzaminu maturalnego przeliczany jest na punkty. Od roku 2022/2023 wprowadzono ponadto rozmowę kwalifikacyjną dla

kandydatów na studia na kierunku psychologia. Rozmowy odbyły się we wrześniu 2022 r. Z rozmów kwalifikacyjnych sporządzono protokół. Uczelnia podaje, że podczas rozmów rekrutacyjnych „weryfikowano umiejętności i postawy kandydatów poprzez analizę: umiejętności komunikacyjnych i budowania relacji przez kandydata; korzystanie z nowych technologii; świadomości zmian zachodzących we współczesnym świecie w kontekście pracy psychologa i ogólnej motywacji do studiowania psychologii (zainteresowania, preferencje, aspiracje)”. Nie wykazano natomiast żadnych kryteriów takiej weryfikacji. Uczelnia zapewnia, że proces rekrutacji gwarantuje dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Zapewnienie takie wynika wyłącznie z konieczności udokumentowania zdania matury. Procedura przyjęć na studia nie jest zatem przejrzysta i selektywna. Nie zapewnia ona bezstronności. Kandydatom nie są zapewnione równe szanse w podjęciu studiów na kierunku psychologia. Nie ma rankingu przyjęć. Uczelnia nie przewiduje górnych limitów przyjęć na studia, co sugeruje (ale nie jest to wyrażone wprost), że przyjmowani są wszyscy kandydaci. Niejasność tę podkreśla informacja, że decyzje administracyjne w przypadku odmowy przyjęcia na studia podpisuje przewodniczący komisji rekrutacyjnej, a od decyzji komisji przysługuje odwołanie do rektora. Nie wskazano procedury odwołania od decyzji komisji rekrutacyjnej.

Informacja o przyjęciu na studia na podstawie potwierdzania efektów uczenia się podawana jest niekonsekwentnie. Uczelnia podaje, że o przyjęcie może ubiegać się również osoba, która uzyskała potwierdzenie efektów uczenia się. Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego, kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji. Kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na 1. rok studiów są zobowiązani do potwierdzenia zamiaru podjęcia nauki w MANS w Warszawie poprzez złożenie osobiście lub przez osobę upoważnioną kompletu wymaganych dokumentów. Jednocześnie Uczelnia zapewnia, że nie jest realizowana taka procedura w przypadku kierunku psychologia. Tę niespójność informacji należy ujednolicić tak, aby kandydaci na studia psychologiczne nie byli wprowadzani w błąd.

Warunki uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zostały określone. Decyzję w sprawie przeniesienia studenta z innej uczelni, na jego pisemny wniosek złożony 14 dni przed rozpoczęciem semestru, podejmowana jest przy uwzględnieniu efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS uzyskanych w innej uczelni. Student jest zobowiązany przedłożyć dokument potwierdzający osiągnięcie efektów uczenia się oraz zaświadczenie o zaliczeniu odpowiednio semestru albo roku studiów w uczelni macierzystej. Z uczelni zagranicznej kandydat powinien przedstawić tłumaczenie przebiegu studiów w języku polskim, w oryginale dokonane przez tłumacza przysięgłego, wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości RP.

Zasady zaliczania semestrów i dyplomowania są klarowne. Weryfikacja efektów uczenia się następuje poprzez zróżnicowane metody. W ramach weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia stosowane są m. in. testy wiedzy i egzaminy ustne, pisemne projekty indywidualne i grupowe (np. przeprowadzenie wywiadu diagnostycznego, przygotowanie posteru, zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji związanej z konkretnym problemem, analiza przypadków, inne próbki pracy); kolokwia i krótkie sprawdziany wiedzy; prace domowe; raporty z przeprowadzonych badań. Najczęstszą formą sprawdzania efektów uczenia się z wykładów jest egzamin pisemny. W innych formach zajęć sposoby sprawdzania osiągania efektów uczenia się są bardziej zróżnicowane. Należą do nich m. in. projekt grupowy, referat, praca pisemna, kolokwium pisemne lub ustne, zadania problemowe, recenzja. Podczas pięciu lat studiów zdecydowanie dominują egzaminy pisemne. Egzaminem ustnym jest

egzamin dyplomowy. Prace etapowe - indywidualne lub grupowe - są powiązane z materiałem przerabianym na kolejnych zajęciach. Uczelnia nie dysponuje zasadami postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Nie ma procedur reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Ogólne zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów. Gwarantują rzetelność i bezstronność procesu weryfikacji oraz porównywalność ocen, a także skuteczność weryfikacji osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Metody i organizacja sprawdzania efektów uczenia się dostosowane są do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+ Zaliczanie poszczególnych semestrów może odbywać się zgodnie z indywidualną organizacją studiów. Wówczas student zobowiązany jest do uzyskania od wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia zgód, uwzględniających zgodność programową i merytoryczną z programem studiów. Obsługę procesu dydaktycznego wspomaga system informatyczny BAZUS, który służy również jako narzędzie monitorowania progresji studentów.

Proces dyplomowania określony jest w regulaminie studiów. Praca dyplomowa przygotowywana jest w ramach seminarium magisterskiego pod kierunkiem promotora. Seminarium magisterskie może być prowadzone przez nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora. Praca magisterska jest pracą indywidualną, z reguły empiryczną na podstawie badania przeprowadzonego przez magistranta. Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor i powołany recenzent. Egzamin dyplomowy jest ostatecznym sprawdzeniem realizacji efektów uczenia się. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie zaliczeń z wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów i uzyskanie co najmniej dostatecznej oceny z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją. W skład komisji wchodzi przewodniczący, promotor pracy oraz recenzent. Ostateczny wynik studiów określany jest w skali pięciostopniowej (dostateczny, dostateczny plus, dobry, dobry plus, bardzo dobry). Tematyka niektórych prac magisterskich nie odpowiada efektom uczenia się przypisanym do kierunku. Część prac dyplomowych opracowana jest niezgodnie ze standardem przygotowania raportu z badań.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Brak spójności między treściami a efektami i metodami weryfikacji efektów, co widoczne jest w kartach przedmiotu.	W kartach przedmiotowych są wszystkie główne treści niezbędne do zaprezentowania przedmiotów. Zasadniczo występuje spójność między treściami programowymi, efektami uczenia się i metodami weryfikacji ich osiągnięcia. Zalecenie dotyczące poprawy spójności prezentowanych w sylabusach przedmiotowych treści zostało uwzględnione.	<i>Zalecenie zrealizowane</i>

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zasady zaliczania kolejnych semestrów i lat studiów, a także reguły dyplomowania są przejrzyste. Proces weryfikowania efektów uczenia się oznacza systematyczne monitorowanie postępów w uczeniu się. Sprawdzane są wszystkie efekty uczenia się (również te z zakresu przygotowania do prowadzenia działalności naukowej). Studenci motywowani są za pomocą szerokiej gamy środków dydaktycznych do aktywnego udziału w procesie uczenia się. Rodzaj i tematyka prac etapowych oraz prac dyplomowych są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny.

Uzasadnienie oceny "kryterium spełnione częściowo":

1. Warunki przyjęcia kandydatów na studia nie są czytelne. Nie określono dokładnie i klarownie oczekiwanych kompetencji kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia. Kryteria przyjęcia na studia nie są jednoznaczne. Postępowanie rekrutacyjne nie jest przedstawione w sposób zrozumiały.
2. Brakuje zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Nie ma procedur reagowania w takich okolicznościach, co jest szczególnie ważne wówczas, gdy łamane jest prawo lub zachowania są nieetyczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Należy precyzyjnie zdefiniować warunki rekrutacji na studia wskazując procedurę kwalifikacji kandydatów oraz czytelne kryteria przyjęć.
2. Należy określić procedurę oraz warunki potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych przez kandydata poza systemem studiów.
3. Należy opracować zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych podczas weryfikacji efektów uczenia się, szczególnie wobec działań nieetycznych i niezgodnych z prawem.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia mają bardzo zróżnicowany dorobek naukowy pod względem jego liczebności i aktualności, co przekłada się na możliwości realizacji zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych (np. nauczyciel wykazał wyłącznie 3 publikacje w ramach prezentowanego dorobku naukowego z lat 2011, 2012, 2013 w czasopiśmie przypisanym do dyscypliny psychologia lub nauczyciel prowadzący grupę przedmiotów tj. *psychologia komunikacji, wprowadzenie do psychologii penitencjarnej, diagnoza*

psychologiczna, etyka i etyka zawodu psychologa, psychologia osobowości w praktyce, umiejętności praktyczne nie wykazał żadnego dorobku naukowego). Przekłada się to na ograniczenia w nabyciu aktualnej wiedzy z obszaru psychologii przez studentów, a także kształtowanie ich umiejętności w zakresie empirycznej weryfikacji problemów badawczych. W opisie charakterystyk nauczycieli przeważają natomiast opisy działalności zawodowej nauczycieli realizujących zajęcia na kierunku psychologia, co pozwala na nabycie przez nich umiejętności praktycznych charakterystycznych dla działalności zawodowej psychologów (np. nauczyciele pracowali jako psycholodzy na oddziałach szpitalnych czy placówkach penitencjarnych). W większości przypadków nauczyciele realizują zajęcia zgodne z ich wykształceniem kierunkowym czy zawodowym, co pozwala studentom na osiągnięcie zakładanych na kierunku efektów uczenia się, natomiast czasami występuje brak takiej zgodności z realizowanymi przez nauczyciele zajęciami (np. nauczyciel posiadający dorobek naukowy z obszaru nauk medycznych, specjalizacja chirurgia prowadzi seminarium magisterskie).

Nauczyciele zatrudnieni na uczelni na podstawie umowy o pracę reprezentują następujące dyscypliny naukowe: psychologia, socjologia, nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse, nauki prawne, filozofia, pedagogika, chemia, nauki medyczne, wychowanie fizyczne, nauki medyczne i nauki o zdrowiu, matematyka, historii. Z kolei osoby zatrudnione na umowy cywilno-prawne posiadają wykształcenie w dyscyplinach: psychologia, socjologia, nauki o bezpieczeństwie, nauki o zarządzaniu, nauki o obronności, matematyki, pedagogiki, profilaktyki społecznej i resocjalizacji, filologii polskiej, prawa. Część nauczycieli zarówno zatrudnionych na umowę o pracę jak i umowy cywilno-prawne posiada wykształcenie w dwóch lub więcej dyscyplinach naukowych, co pozwala łączyć im kompetencje z różnych obszarów np. nauczyciel posiadający wykształcenie w dyscyplinie psychologia i zarządzanie kryzysowe prowadzi zajęcia psychologia służb mundurowych. Nauczyciele mają też zróżnicowane doświadczenie zawodowe zarówno wynikające z posiadanego przez nich wykształcenia zawodowego (np. terapeuta, coach), ale także różnych ścieżek zawodowych. Wszystko to sprawia, że stanowią oni pod tym względem właściwy zasób kadrowy do realizacji zajęć.

Na studiach stacjonarnych zajęcia prowadzi 23 nauczycieli w tym: 2 osoby z tytułem profesora, 4 osoby ze stopniem dr hab., 14 doktorów, 3 mgr oraz lektorzy języka obcego. Z kolei w grupie osób zatrudnionych na umowy zlecenie zatrudnionych jest 19 osób zarówno w pełnym, jak i niepełnym wymiarze zatrudnienia. Przedstawiona struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest właściwa. Nauczyciele akademicy reprezentują dziedziny i dyscypliny naukowe wpisujące się w zakres wykazanych efektów uczenia się. Natomiast nie zawsze właściwie jest przyporządkowanie nauczycieli do realizowanych przez nich zajęć, co wynika albo z niezgodności posiadanego wykształcenia np. osoba posiadająca wykształcenie medyczne realizuje zajęcia seminarium magisterskie, co nie pozwala np. na ocenę adekwatności wykorzystywanych narzędzi psychologicznych i ich interpretację albo realizują bardzo obszerne grupy zajęć o zróżnicowanej tematyce (np. umiejętności i kompetencje pomagającego, seminarium magisterskie, psychologia procesów poznawczych, psychologia jakości życia, wprowadzenie do psychoonkologii, etyka zawodu psychologa, psychologia rodziny, społeczne, kulturowe, cywilizacyjne zagrożenia zdrowia psychicznego w cyklu życia, psychometria, metodologia badań psychologicznych). Nieprawidłowości te dotyczą 8 nauczycieli. Wskazane nieprawidłowości nie pozwalają na prawidłową realizację prowadzonych przez nich zajęć ujętych w programie studiów oraz osiągnięcie w pełni zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym nabywanie kompetencji badawczych i praktycznych. Część kadry dydaktycznej na kierunku psychologia łączy wiedzę naukową z praktycznym doświadczeniem w ramach działalności zawodowej prowadzonej poza Uczelnią, spójnej z tematyką zajęć. Zapewnia to studentom ocenianego kierunku możliwość nabycia (na zajęciach) umiejętności przydatnych w zawodzie psychologa, a tym samym na

rynku pracy. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest właściwa. Obciążenia godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami przyjętymi na uczelni. Godziny ponadwymiarowe realizuje łącznie 11 nauczycieli, w tym 6 ma ponad 100 godzin dydaktycznych nadgodzin (w granicach od 126 – 176).

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia nie jest pełni transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, albowiem jak wskazano w odniesieniu do 8 nauczycieli ujawniono nieprawidłowości polegające na nieprawidłowej obsadzie zajęć. Nieprawidłowości te związane są z realizacją zajęć niezgodnych z posiadanym wykształceniem kierunkowym, zawodowym lub dydaktycznym lub nauczyciele realizują rozległe tematycznie grupy zajęć nieuwzględniające spójności z ich dorobkiem naukowym, doświadczeniem zawodowym oraz osiągnięciami dydaktycznymi.

Uczelnia wspiera rozwój kompetencji dydaktycznych kadry, zapewniając szkolenia (np. użytkowanie platformy Moodle czy MS Teams, tworzenie zdalnie testów, quizów czy przeprowadzania zdalnych egzaminów) i na bieżąco monitoruje potrzeby w tym zakresie, kształtując na tej podstawie zakres wsparcia. Świadczyć o tym mogą np. szkolenia dla nowozatrudnionych wykładowców w zakresie korzystania z platform zdalnego nauczania. Ponadto nauczyciele mają zapewniony dostęp do materiałów szkoleniowych omawiających techniki i funkcjonalności kształcenia na odległość. W uczeniu prowadzone są także cotygodniowe konsultacje prowadzone w sposób hybrydowy (stacjonarne i on-line) w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Dla wykładowców udostępniono także nowy podręcznik akademicki „E-learning akademicki. Narzędzia i metodyka”. Dodatkowo uczelnia jest w trakcie przygotowywania cykli szkoleń dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia z zakresu poszerzenia kompetencji cyfrowych, nowoczesnych metod dydaktycznych, autoprezentacji i wystąpień publicznych. Uczelnia wspiera również rozwój kompetencji dydaktycznych kadry, zapewniając jej możliwość udziału w podnoszeniu kompetencji praktycznych w różnych formach kształcenia dotyczących m.in. takich obszarów zagadnień jak: przestępcy seksualni, specjalizacja z psychoterapii dzieci i młodzieży w ujęciu CBT, lęk w etiologii agresywnych zachowań uczniów czy jak wspierać pacjenta na różnych etapach terapii. Kompetencje te są następnie wykorzystywane w pracy dydaktycznej ze studentami. Uczelnia monitoruje także potrzeby nauczycieli w zakresie szkoleń podnoszących ich kompetencje dydaktyczne, kształtując na tej podstawie zakres udzielanego im wsparcia.

Na kierunku psychologia prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej, zawodowej oraz dydaktycznej członków kadry prowadzącej kształcenie. Studenci dokonują oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na w/w kierunku. Wyniki ankiety zgodnie z wypracowaną procedurą przekazywane są ocenianym nauczycielom akademickim w celu doskonalenia kompetencji dydaktycznych. Uśrednione oceny indywidualne oraz w przekrojach jednostek Uczelni są także przekazywane Władzom Uczelni. Uwagi zawarte w ankietach są podstawą do indywidualnych rozmów kierownika katedry z nauczycielami akademickimi na temat jakości prowadzonych zajęć, są też jednym z kryteriów polityki kadrowej na Uczelni. Ocena okresowa pracowników przeprowadzana jest co dwa lata. Uwzględnia ona oceny pracowników przez studentów jak i przełożonych. Na tej podstawie dokonywany jest „okresowy przegląd zasobów kadrowych”.

Uczelnia podejmuje działania zmierzające do adekwatnego doboru nauczycieli akademickich do potrzeb procesu kształcenia poprzez uwzględnianie zbieżności kompetencji dydaktycznych, dorobku naukowego i kompetencji zawodowych dydaktyków z tematyką prowadzonych przez nich zajęć, niestety nie we wszystkich przypadkach występuje zakładana zależność. Prowadzona polityka kadrowa

opiera się o ocenę pracownika w zakresie osiągnięć dydaktycznych, naukowych oraz organizacyjnych. W celu oceny wykorzystuje ocenę okresową nauczycieli, która odbywa się raz na dwa lata, a w uzasadnionych przypadkach częściej, uwzględnia wyniki hospitacji, oceny dokonywane przez studentów (w trybie anonimowych ankiet). Działania te pozwalają na podjęcie postępowania doradczego lub korygująco-stymulującego, w tym m.in. w obszarze dydaktycznym. Prowadzona polityka kadrowa uwzględnia zasady rozwiązywania konfliktów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia mają bardzo zróżnicowany dorobek naukowy, albowiem część z nich posiada bogaty dorobek naukowy, adekwatny dla prezentowanej przez nich dyscypliny naukowej, ale nieadekwatny pod względem zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, część nie udokumentowała żadnego dorobku naukowego, a część posiada znaczący, adekwatny dla dyscypliny psychologia dorobek naukowy. Nauczyciele zatrudnieni na Uczelni na podstawie umowy o pracę, jak również inne osoby realizujące zajęcia na kierunku psychologia reprezentują różne dyscypliny naukowe, aczkolwiek dominują osoby posiadające wykształcenie kierunkowe w dyscyplinie psychologia, co pozwala studentom na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Należy także zwrócić uwagę, że część osób posiada wykształcenie w dwóch lub więcej dyscyplinach naukowych, co pozwala łączyć im kompetencje z różnych obszarów, co przekłada się na interdyscyplinarność podejścia do realizowanych treści kształcenia. Nauczyciele mają też zróżnicowane doświadczenie zawodowe zarówno wynikające z posiadanego przez nich wykształcenia zawodowego, ale także różnych ścieżek zawodowych nie tylko charakterystycznych dla aktywności zawodowej przypisanej psychologom. Wskazane powyżej mankamenty nie pozwalają na realizację w pełni zakładanych efektów uczenia się oraz umiejętności praktycznych. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest właściwa. Nie zawsze właściwie jest przyporządkowanie nauczycieli do realizowanych przez nich zajęć, co wynika albo z niezgodności posiadanego wykształcenia, co nie pozwala np. na ocenę adekwatności wykorzystywanych narzędzi psychologicznych i ich interpretację albo realizują bardzo obszerne grupy zajęć o zróżnicowanej tematyce. Nieprawidłowości te dotyczą 8 nauczycieli. Wskazane nieprawidłowości nie pozwalają na prawidłową realizację prowadzonych przez nich zajęć ujętych w programie studiów oraz osiągnięcie w pełni zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym nabywanie kompetencji badawczych i praktycznych. Uczelnia wspiera rozwój kompetencji dydaktycznych kadry, zapewniając odpowiednie szkolenia i na bieżąco monitoruje potrzeby w tym zakresie, kształtując na tej podstawie odpowiedni zakres wsparcia. Uczelnia umożliwia nauczycielom rozwój w różnych obszarach, w tym również w obszarze naukowym co reguluje stosowne zarządzenie Rektora. Uczelnia wspiera działalność publikacyjną, konferencyjną oraz wyjazdów naukowych pracowników naukowo-dydaktycznych zakładając, że zdobyte kompetencje w tym zakresie przełożą się na wyższy poziom oraz jakość kształcenia. Zdobyte przez nauczycieli kompetencje w zakresie umiejętności praktycznych oraz ich powiązanie z procesem dydaktycznym przyczynia się do osiągnięcia

przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Realizowana polityka kadrowa nie jest w pełni właściwa o czym świadczą wskazane powyżej nieprawidłowości, co nie zapewnia prawidłowość realizacji zajęć. Polityka kadrowa jest prowadzona. Ponadto prowadzona polityka kadrowa opiera się o ocenę pracownika w zakresie osiągnięć dydaktycznych, naukowych oraz organizacyjnych. Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych jest właściwe i zgodne z przyjętymi na uczelni regulacjami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć na kierunku dostosowując kompetencje naukowe i doświadczenie praktyczne nauczycieli akademickich do realizowanych treści programowych na kierunku.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.
3. Zaleca się w większym stopniu wspieranie doskonalenia kompetencji dydaktycznych nauczycieli.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna, w tym sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych dysponuje Kompleksem dydaktyczno-sportowym zlokalizowanym w Warszawie przy ul. Kawęczyńskiej 36, o łącznej kubaturze 67 641 m³. MANS nie ma wydzielonych pomieszczeń specjalnie dla kierunku psychologia. Przydział pomieszczeń jest ogólnouczelniany. Uczelnia dysponuje w tzw. starej części aulą wykładową na 90-120 miejsc, salami ćwiczeniowymi 25-30-osobowymi, pracowniami komputerowymi na 20-25 miejsc szkoleniowych. W roku akademickim 2000/2001 oddano na cele dydaktyczne nowy obiekt o powierzchni ok. 2000 m², spełniający wszelkie kryteria związane z procesem kształcenia. W obiekcie znajdują się aule wykładowe na 90 osób i sale ćwiczeniowe oraz pracownie komputerowe, takie jak aula, która może pomieścić nawet 700 osób oraz 5 audytoriów o powierzchni 186, 276, 236, 237, 221m², sale komputerowe, seminaryjne, laboratoria, a także nowocześnie zorganizowany dziekanat oraz archiwum Uczelni. MANS dysponuje własnym Domem Studenta. MANS dysponuje także własną częścią sportową, w skład której wchodzi basen (537 m²) i hala sportowa (1027 m²), zaprojektowaną jako dwukondygnacyjny obiekt, o łącznej powierzchni 2491m². Całość obiektu jest podpiwniczona, część kondygnacji podziemnej zagospodarowana jest jako parking podziemny na poziomie -1 oraz poziomie 0, o łącznej powierzchni 4 745 m². Taka liczba i układ pomieszczeń umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla kierunku psychologia. Sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w rzutniki, komputery nagłośnienie, sieć Wi-Fi oraz LAN. Dodatkowo na uczelni znajduje się wypożyczalnia rzutników i laptopów niezbędnych do pracy dydaktycznej. Infrastruktura pomieszczeń ich wyposażenie techniczne i informatyczne oraz zawarte w nich oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, typowe dla warunków niezbędnych do prowadzenia kształcenia praktycznego na kierunku psychologia. Uczelnia posiada studio multimedialne do transmisji

online oraz nagrywania wykładów i innych zajęć dydaktycznych. Do prowadzenia zajęć używana jest także aplikacja Microsoft teams i platforma Moodle. Posiadane warunki techniczne w pełni sposób umożliwiają też nauczanie zdalne i hybrydowe. Jednocześnie należy podkreślić, że infrastruktura dydaktyczna i techniczna jest adekwatna do liczby studentów i umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym zajęć praktycznych. Na kierunku psychologia nie ma specjalistycznych laboratoriów do wykorzystania w działalności praktycznej jak i naukowej. Są natomiast pracownie komputerowe ze specjalistycznym oprogramowaniem statystycznym umożliwiające realizację obliczeń do badań naukowych.

Biblioteka jest nowoczesna, a jej lokalizacja, wielkość i układ pomieszczeń oraz wyposażenie techniczne umożliwiają bezproblemowe korzystanie z zasobów. Czytelnicy mają dostęp do czterech stanowisk komputerowych podłączonych do katalogu elektronicznego i wyszukiwarki Integro. Za jego pomocą mogą przeszukiwać księgozbiór i zamawiać konkretne pozycje literaturowe. Biblioteka czynna jest pięć dni w tygodniu, w tym w każdą sobotę i niedzielę, co zapewnia warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie zarówno cyfrowej jak i tradycyjnej. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna jest dostosowana do przepisów BHP, bowiem obiekt w ramach ochrony ppoż. wyposażony jest w instalację sygnalizacji pożaru oraz instalację tryskaczową dla budynku dydaktycznego. Budynek jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami. Posiada windę, podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową, oznakowania dla osób niewidomych i niedowidzących, pętle indukcyjne dla słabosłyszących w auli, księgowości i dziekanacie.

Zasoby biblioteczne z dyscypliny psychologia to 784 książek, w tym najnowsze pozycje z psychologii, również te zawarte w kartach przedmiotów. Zasoby biblioteczne są zatem aktualne i zgodne z potrzebami nauczania i uczenia się. Uczelnia posiada też dobrze wyposażoną bibliotekę testów, która jest niezbędna do prowadzenia zajęć dydaktycznych, szczególnie w kontekście przygotowania do działalności praktycznej w zawodzie psychologa.

Zapewnione są materiały dydaktyczne i zasoby biblioteczne w formie elektronicznej zarówno z przestrzeni bibliotecznej (np. Platforma EBSCO) jak i wydziałowej (np. Platforma Moodle).

Infrastruktura uczelni (dydaktyczna, biblioteczna, techniczna, informatyczna) podlega systematycznym przeglądom z udziałem kadry administracyjnej, pracowników naukowych i studentów. Przeprowadzany jest okresowo dokładny przegląd stanu technicznego pomieszczeń, stanu technicznego sprzętu komputerowego i audiowizualnego oraz zasobów bibliotecznych i testowych. Zajmuje się tym Uczelniana Komisja ds. Monitorowania Warunków procesu kształcenia, pracownicy administracji oraz dziekani wydziałów. Dodatkowo w 2021 r została przeprowadzona ankieta wśród studentów dotycząca bazy dydaktycznej. Wnioski z tego przeglądu są wdrażane do realizacji w kolejnym roku akademickim. Uczelnia szybko i elastycznie reaguje na potrzeby studentów np. w zakresie powstania pokoju dla rodzica z dzieckiem.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Salę i specjalistyczne, pracownię dydaktyczne oraz z ich wyposażenie są nowoczesne i zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwia ją prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp. Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning) – zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwia ją osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć; obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów; są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów przebiega prawidłowo. Zasoby biblioteczne, techniczne, wyposażenie pomieszczeń są na bieżąco aktualizowane zgodnie z potrzebami pracowników i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku psychologia współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w wielu aspektach prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Główną motywacją do jej rozwoju jest upracticznienie procesu kształcenia, który odpowiada potrzebom rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach projektowania i realizacji programu studiów na ocenianym kierunku jest zgodny z dyscypliną, do której przyporządkowany jest ten kierunek. Ponadto są to podmioty, których działalność jest spójna z koncepcją, celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowym rynku pracy. Obecnie za współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tworzenia, doskonalenia i realizacji programu studiów odpowiedzialne jest Akademickie Biuro Karier oraz Zespół Jakości Kształcenia na Kierunku Psychologia.

Lista przedstawicieli otoczenia gospodarczego, z którymi zostały podpisane umowy o współpracy obejmuje około 25 podmiotów. Dodatkowo Uczelnia współpracuje również z instytucjami i firmami, z którymi nie ma podpisanych umów. Na liście podmiotów współpracujących znajdują się m.in.: publiczne instytucje ochrony zdrowia, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, firmy prywatne oraz organizacje pozarządowe. Głównymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są: prowadzenie praktyk, zajęć, szkoleń i warsztatów, organizacja konferencji, staży i wizyt studyjnych, wsparcie prac dyplomowych i etapowych oraz realizacja projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. Takie zróżnicowanie pozwala w częściowo zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zakresem działalności zawodowej oraz nabierają doświadczenia.

W celu wsparcia koncepcji oraz doskonalenia programu kształcenia dołączono zaledwie jednego przedstawiciela otoczenia społeczno-gospodarczego do składu Zespołu Jakości Kształcenia na Kierunku Psychologia. Ponadto przedstawiciel ten często się zmienia. Takie rozwiązanie nie pozwala na rzetelne wsparcie w budowaniu spójnej koncepcji kształcenia, która pozwoli uchwycić różne możliwości aktywności zawodowej po studiach. Z uzyskanych informacji wynika, że interesariusze zewnętrzni nie zgłaszają uwag, które mogłyby wpłynąć na program kształcenia. W trakcie pandemii wirusa SARS-CoV-2 współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego nie uległa osłabieniu, ale zmieniła formę ze stacjonarnej na zdalną.

Warto podkreślić, że na wizytowanym kierunku realizowane są projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Jednym z nich jest projekt „Certyfikuj swoją przyszłość”, w którym brało udział 19 studentów/ek kierunku psychologia. Jego celem jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych (szkolenia certyfikowane) niezbędnych na rynku pracy oraz udział w wizytach studyjnych. Innymi przykładami współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji projektów są „Managing Future”, w ramach którego będą realizowane staże zawodowe dla 24 studentów/ek wizytowanego kierunku oraz „Obraz ciała a wytrzymałość z perspektywy moderacyjnej i mediacyjnej czynników psychologicznych”, z którego skorzysta 2 nauczycieli akademickich i 9 studentów/ek.

Na kierunku psychologia realizowana jest również współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przy pisaniu prac dyplomowych (około 30% rocznie). Studenci podejmują współpracę z określonymi miejscami pracy i dokonują analizy szeroko rozumianego funkcjonowania psychologicznego pracowników danej organizacji. W ten sposób zrealizowano między innymi prace

dotyczące funkcjonowania funkcjonariuszy policji, pracowników korporacji oraz osób zatrudnionych w bankach. Wykonano też badania dotyczące funkcjonowania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane są również prace etapowe. Powstają one m.in. w ramach takich zajęć, jak: *diagnoza psychologiczna* czy *seminarium empiryczne*.

Na wizytowanym kierunku powodzeniem cieszy się współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji praktyk, konferencji, warsztatów, szkoleń certyfikowanych, wykładów otwartych oraz działań charytatywnych. Przykładami takich formy współpracy mogą być webinaria i wykłady otwarte pt. „Wywieranie wpływu jak się nie dać oszukać”, „Czynnik ludzki w wypadkach lotniczych”, „Od atrakcyjności do miłości – co psychologia mówi o bliskich relacjach”, „Rozwiązywanie konfliktów w rodzinie”, realizacja zajęć w Bródnowskim Stowarzyszeniu Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, oraz Stowarzyszeniu POMOST, prowadzenie Punktu Poradnictwa Psychologicznego i Psychoedukacji, akcje charytatywne dla uchodźców z Ukrainy, zbiórki odzieży i wsparcie psychologiczne dla potrzebujących, czy też szkoleń z zakresu udzielania wsparcia psychologicznego przez telefon.

W MANS w Warszawie funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które ściśle współpracuje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Jego głównym zadaniem jest wsparcie studentów w wyborze drogi zawodowej. Ten cel jest realizowany poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, wsparcie psychologa, organizację warsztatów i szkoleń z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dzięki którym Uczelnia zidentyfikowała bariery, które uniemożliwiają podjęcie wspólnych działań. Do głównych z nich można zaliczyć: brak zainteresowania współpracą ze strony interesariuszy zewnętrznych, skomplikowane procedury związane z nawiązaniem współpracy, nadmierna biurokracja, brak środków finansowych do obsługi współpracy, zbyt duża konkurencja w środowisku akademickim wynikająca z prowadzenia identycznych kierunków studiów na wielu uczelniach w regionie. Zidentyfikowane bariery nie są omawiane przez przedstawicieli kierunku, w celu znalezienia rozwiązania, które dawałoby realny wpływ interesariuszy zewnętrznych na prowadzony kierunek.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w projektowaniu realizacji programu studiów na kierunku psychologia jest zgodny z dyscypliną, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy dla tego kierunku. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi prowadzona jest systematycznie i przybiera

zróżnicowane formy. Przede wszystkim przejawia się ona w realizacji zajęć, praktyk zawodowych, projektów dofinansowanych ze środków publicznych, wspieraniu lokalnej społeczności oraz prowadzeniu warsztatów. W trakcie pandemii zostały opracowane procedury, które pozwoliły zachować ciągłość komunikacyjną z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Koniecznie należy jednak podkreślić brak wsparcia przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych uczestniczących w opiniowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się. Zaleca się przeprowadzenie rzetelnych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu doskonalenia programu kształcenia, czego efektem mogłyby być konkretne sugestie doskonalące. Na ocenianym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy w celu podniesienia jakości, jednak Uczelnia nie wprowadziła żadnych rozwiązań, które mogłyby zniwelować zidentyfikowane bariery. Zaleca się ponowną analizę zidentyfikowanych barier i nawiązanie współpracy z zainteresowanymi instytucjami, które realnie mogłyby wspomóc Uczelnię w budowaniu spójnej koncepcji kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się przeprowadzenie rzetelnych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu doskonalenia programu kształcenia, czego efektem mogłyby być konkretne sugestie doskonalące. Zaleca się ponowną analizę zidentyfikowanych barier i nawiązanie współpracy z zainteresowanymi instytucjami, które realnie mogłyby wspomóc Uczelnię w budowaniu spójnej koncepcji kształcenia.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia nie są zgodne z zaprezentowanymi przez Uczelnię koncepcją oraz celami kształcenia. Rozpoznanie rynku europejskiego zawarte w misji uczelni nie znajduje pełnego odzwierciedlenia w programie studiów. Na kierunku są słabe możliwości międzynarodowej aktywności pracowników i studentów polegającej na współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi, w którą zaangażowani są pracownicy Instytutu oraz są małe możliwości uczestniczenia w niej studentów. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku psychologia obejmuje: kształcenie językowe studentów kierunku na poziomie B2+, uczestnictwo studentów i pracowników akademickich w programie Erasmus+, wprowadzenie w aktualnej ofercie zajęć fakultatywnych w języku obcym, udział w pracach czasopism zagranicznych, organizację wydarzeń naukowych o charakterze międzynarodowym (konferencje), publikację artykułów w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, nieformalna współpraca międzynarodowa, pojedyncze gościnne wykłady na uczelniach zagranicznych. W trakcie zajęć studenci nabywają kompetencje językowe pozwalające na komunikację z użyciem specjalistycznej terminologii, zrozumienie głównych zagadnienia z wykładów na tematy związane z kierunkiem studiów i innych form prezentacji akademickich i zawodowych, zastosowanie różnych mediów oraz urozmaiconych form pracy studenta.

Uczelnia zawiązała jedną umowę o partnerstwie międzynarodowym dedykowaną kierunkowi psychologia.

Jednak udział w umiędzynarodowieniu kierunku dotyczy pojedynczych wybranych osób na kierunku psychologia i nie jest intensywny. Pracownicy akademicki na kierunku psychologia nie są uczestnikami międzynarodowych zespołów badawczych. Mało aktywnie wygłaszają wykłady i prezentują wyniki prowadzonej działalności naukowej na międzynarodowych konferencjach naukowych. Nie wykazano, aby pracownicy działali w stowarzyszeniach międzynarodowych.

Uczelnia nie wykazała, że na kierunku psychologia prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Uczelnia nie podejmuje współpracy dydaktycznej z uczelniami zagranicznymi, w szczególności w zakresie organizowania zajęć prowadzonych przez zaproszonych na wykłady gościnne nauczycieli akademickich	Uczelnia nawiązała jedną umowę o partnerstwie międzynarodowym dedykowaną kierunkowi psychologia. Nie organizuje zajęć prowadzonych przez zaproszonych na wykłady gościnne nauczycieli akademickich	Nie zrealizowane w stopniu wystarczającym
2.	Uczelnia w zbyt małym stopniu podejmuje działalność mającą na celu zwiększenie mobilności kadry nauczycieli akademickich oraz studentów w ramach programu ERASMUS +.	Uczelnia oferuje pracownikom i studentom możliwość udziału w programie Erasmus+, jednak udział w umiędzynarodowieniu kierunku dotyczy pojedynczych wybranych osób i nie jest intensywny. Uczelnia nie wykazała, w jaki sposób zachęca pracowników i studentów do mobilności międzynarodowej.	Zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia w niewielkim zakresie dotyczy pracowników akademickich jak i studentów. Proces umiędzynarodowienia nie do końca znajduje odzwierciedlenie w koncepcji i celach kształcenia na kierunku psychologia. Nieliczni pracownicy uczestniczą w stażach o charakterze międzynarodowym zgodnym z dyscypliną wiodącą, a studenci

w programie Erasmus. Brak aktywności pracowników w międzynarodowych projektach badawczych. Uczelnia stwarza małe możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku psychologia. Uczelnia nie wykazała, że umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, również z udziałem studentów, w bezpośrednim kontakcie z wszystkimi zainteresowanymi, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym oraz wejściu na rynek pracy ma charakter stały, kompleksowy i przybiera zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania do wejścia na rynek pracy. Za wsparcie merytoryczne odpowiadają opiekunowie poszczególnych roczników oraz grup wspierając studentów w bieżących kwestiach, doradzając jak poradzić sobie z bieżącymi problemami bądź aktywnie uczestnicząc w ich rozwiązywaniu. Ich funkcje są umocowane regulaminem studiów, a określenie szczegółowego zakresu obowiązków spoczywa na Dziekanie Wydziału. Z kolei Opiekun Koła naukowego wspiera studentów działających w ramach koła merytorycznie i organizacyjnie m.in. w 2021 roku Koło Naukowe Psychologii zorganizowało cykl 13 webinarów „Psychologia w praktyce”. Nauczyciele akademicki także uczestniczą we wsparciu studentów w rozwoju naukowym, poprzez pomoc w organizacji wydarzeń o charakterze naukowym oraz wsparcie motywujące w przygotowywaniu publikacji naukowych. Wsparcie przez nauczycieli akademickich ma także charakter nieformalny, wykraczający poza ramy wyznaczonych godzin do tego przeznaczonych (konsultacje). Studenci oprócz uczestniczenia w standardowych zajęciach, mają możliwość uczestnictwa w specjalnych spotkaniach w ramach poszczególnych zajęć, gdzie studenci mogą spotkać się z osobami z zaburzeniami psychicznymi lub osobą osadzoną w przeszłości. Dodatkowo w ramach kierunku psychologia, studenci są angażowani w działanie Punktu Poradnictwa Psychologicznego i Psychoedukacji, poprzez wykonywanie prac administracyjnych i innych niezaawansowanych czynności. W tym czasie studenci mają możliwość przyglądania się procesowi udzielania porad, co stanowi ich wsparcie w kształtowaniu kompetencji niezbędnych do podjęcia się pracy zawodowej. Dodatkowo, studenci uczestniczący w pracach Punktu, byli szkoleni z zakresu organizacji pomocy psychologicznej przez telefon oraz udzielania takiej pomocy przez opiekuna Punktu Poradnictwa Psychologicznego. W zakresie wsparcia studentów dążącego do ich przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej istotną rolę odgrywa Biuro Karier, które organizuje szereg wydarzeń takich jak webinaria nastawione na przekazywanie praktycznej wiedzy z zakresu psychologii i rozwoju kompetencji miękkich. Biuro Karier także organizuje spotkania z pracodawcami dla studentów, gdzie studenci mają możliwość poznania

oczekiwań i oferty pracodawców.

W zakresie wsparcia materialnego, Uczelnia realizuje ustawowy obowiązek zapewnienia prawa do ubiegania się o stypendium rektora, stypendium socjalnego, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami oraz o zapomogę. Zostało to uregulowane w Regulaminie ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych Menadżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie. Wsparcie w tym zakresie jest udzielane za pośrednictwem właściwej jednostki organizacyjnej a studenci są informowani o tej formie wsparcia. Ponadto, Uczelnia realizuje dodatkowe wsparcie w formie konkursu „STUDENT ROKU”, które przybiera częściowo formę materialną. Prezydent Uczelni przyznaje tytuł honorowy studentom na wniosek dziekana wydziału w porozumieniu z kierownikami katedr, opiekunami kół naukowych oraz z samorządem studenckim. Laureaci konkursu oprócz uzyskania symbolicznych nagród, otrzymują możliwość bezpłatnego udziału w studiach podyplomowych. Wśród nagradzanych studentów byli także studenci psychologii w związku z ogólnouczelnianym charakterem konkursu. Jest to wsparcie o charakterze zarówno materialnym jak i motywującym.

Do innych form materialnego wsparcia zapewnionego w ramach MANS można wskazać możliwość obniżenia czesnego za studia przez Kanclerza MANS (na wcześniejszy uzasadniony wniosek studenta) oraz organizowane w marcu incydentalne wsparcie studentów pochodzących z Ukrainy specjalną zapomogą w związku z wojną, która dotknęła ten kraj. Uczelnia zapewnia także wsparcie poprzez udostępnienie licencji programu statystycznego SPSS przydatnego do prowadzenia badań naukowych lub przygotowywania prac dyplomowych. Dodatkowo, uczelnia informuje o innych stypendiach i konkursach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i MEiN.

Studenci otrzymują także wsparcie organizacyjne przy odbywaniu praktyk zawodowych od Opiekuna Studenckich Praktyk Zawodowych, który monitoruje przebieg praktyk. Opiekun pomaga studentom wybrać odpowiednią instytucję, która będzie miejscem odbywania praktyk i regularnie omawia z nimi wszelkie problematyczne kwestie, które mogą pojawić się w trakcie praktyk. Studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów co stanowi jednocześnie wsparcie studentów ze specjalnymi potrzebami w tym studentów wybitnych jak i studiujących równolegle inny kierunek studiów. Wsparcie studentów wybitnych realizowane jest także przez wcześniej wspomniane przyznawanie stypendium rektora dla najlepszych studentów, realizację konkursu „STUDENT ROKU” i pomoc merytoryczną w procesie przygotowania publikacji naukowych. Wsparcie studentów uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów m.in. studenci mieli możliwość brania udziału w licznych inicjatywach dodatkowych takich jak uczestnictwo w certyfikowanych szkoleniach i warsztatach z zakresu przedsiębiorczości i zarządzania w ramach projektu z programu PO WER. Aktualnie studenci wspierani są w uczestnictwie w dodatkowych aktywnościach organizowanych przez Koło Naukowe lub Biuro Karier, a także są informowani o innych inicjatywach, w które można się zaangażować zarówno w ramach jak i poza uczelnią. W uczelni funkcjonuje Biuro ds. Bytowych Studentów i Osób z Niepełnosprawnościami, które oprócz wspomnianej wcześniej obsługi wsparcia materialnego, także zajmują się obsługą administracyjną spraw związanych z osobami z niepełnosprawnościami oraz współpracuje z Władzami Uczelni i środowiskiem akademickim w zakresie szerzenia idei integracji społecznej poprzez zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. MANS posiada opracowaną i przyjętą do wewnętrznego porządku prawnego procedurę udzielania wsparcia edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami lub ograniczeniami zdrowotnymi odbywających kształcenie w MANS w Warszawie. Procedura określa szereg alternatywnych form wsparcia takich jak; umożliwianie uczestnictwa w zajęciach asystenta osoby z niepełnosprawnościami, zapewnianie tłumacza języka migowego on-line czy możliwość nagrywania

zajęć dydaktycznych. Procedura określa tryb i zasady wsparcia, a także zawiera wskazówki skierowane do nauczycieli akademickich. Dodatkowo, organizowane są spotkania ze studentami pierwszego roku, w ramach których studenci mogą poznać przewidziane formy wsparcia oraz oferowane przez uczelnię możliwości naukowe i dydaktyczne.

System składania skarg formalnie istnieje i studenci mają możliwość korzystania z tej ścieżki składając formalną skargę. System działa prawidłowo, natomiast preferowana jest nieformalna ścieżka zgłaszania incydentów i rozwiązywania problemów przy uczestnictwie starostów i opiekunów kierunku.

Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów są prowadzone m.in. poprzez szkolenie BHP oraz zajęcia Ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy. Warto nadmienić, że Uczelnia wprowadziła Regulaminu Przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, pracowników administracyjnych, studentów, słuchaczy Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie. Studenci mogą zgłaszać incydenty o charakterze przemocy bądź dyskryminacji do Komisji ds. przeciwdziałania problemom molestowania seksualnego, mobbingu i dyskryminacji w MANS, o czym także są informowani. W związku z powyższym uczelnia zapewnia systemowe rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy.

Uczelnia wspiera zarówno materialnie jak i pozamaterialnie samorząd studencki, który uczestniczy w wielu ciałach kolegialnych uczelni (Rady Wydziałów, kierunkowe zespoły jakości kształcenia, Senackie komisje, Senat), w tym opiniując istotne z perspektywy studentów kwestie takie jak listy proponowanych nauczycieli akademickich na promotorów. Samorząd studencki może także sugerować na podstawie zgłaszanych próśb od studentów dodanie do listy promotorów danego nauczyciela akademickiego. Niepokojące są sprawozdania finansowe samorządu studenckiego, zgodnie z którymi samorząd nie wykorzystał żadnych przyznanych środków przed dwa poprzednie lata akademickie (2020/2021 i 2021/2022), przy czym należy podkreślić, że uczelnia zapewniła środki na działalność samorządu.

Elementy składające się z rozwoju i doskonalenia systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się zostały określone przez Uczelnię w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Wspomniane elementy składają się z monitorowania jakości obsługi procesu rekrutacji oraz satysfakcji studenta z warunków studiowania w tym obsługi administracyjnej poprzez badania ankietowe. Aktualnie działania z tego zakresu podejmowane są sporadycznie, a nowy dokument stanowiący WSZJK został przyjęty stosunkowo niedawno. Opisane procedury nie zakładają działań w przypadku wykrycia uchybień w zakresie jakości obsługi studenta na różnych etapach studiowania, a ograniczają się do monitoringu i analizy w tym zakresie. Rekomenduje się uwzględnienie w procedurach działań o charakterze naprawczym lub zobowiązujących stosowne organy do podjęcia działań, gdy jest to wymagane.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest zapewnione i przybiera zróżnicowane formy, w tym o charakterze materialnym, organizacyjnym jak i merytorycznym. Wsparcie nastawione jest na przygotowanie studentów do prowadzenia działalności zawodowej w obszarze rynku pracy właściwym dla kierunku psychologia, co jest zgodne z profilem praktycznym ocenianego programu studiów. Wsparcie studentów wybitnych jak i studentów ze specjalnymi potrzebami także jest zapewnione. Uczelnia tworzy przestrzeń do formalnego składania skarg i nieformalnego zgłaszania uchybień w ramach procesu uczenia się. Studenci są edukowani i informowani w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji. Samorząd studencki otrzymuje wsparcie materialne oraz uczelnia stwarza przestrzeń do prawidłowego funkcjonowania samorządu studenckiego. Jednakże, zostały zdiagnozowane defekty w zakresie rozwoju i doskonalenia wsparcia studentów w procesie uczenia się. Procedury rozwoju i doskonalenia wsparcia studentów w procesie uczenia się ograniczają się do monitoringu wsparcia, a nie zobowiązują żadnych organów do podjęcia ewentualnych działań naprawczych w ramach procedury. W tym zakresie zostały zaproponowane stosowne rekomendacje.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji o studiach w ramach kierunku psychologia jest zapewniony. Informacje o celach kształcenia w ramach kierunku psychologia, przyznawanych kwalifikacjach i tytule zawodowym, przewidziane efekty uczenia się czy zasady rekrutacji są zagregowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Analiza dostępności wybranych informacji związanych z procesem kształcenia została przedstawiona w poniższej tabeli:

Dostępność informacji związanych z procesem kształcenia na stronach internetowych MANS oraz w Biuletynie Informacji Publicznej

Lp.	Dostępne informacje na stronach internetowych	TAK / NIE	Źródło
1	Cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia lub branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia	TAK	BIP, strona MANS
2	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK	BIP, strona MANS
3	Zasady rekrutacji	TAK	BIP, strona MANS
4	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK	Regulamin studiów MANS, BIP
5	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK	Regulamin studiów MANS, BIP
6	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK	BIP

7	Aktualne programy studiów	TAK	BIP
8	Sylabusy	TAK	BIP
9	Kompletność sylabusów	TAK	BIP
10	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK	Strona MANS
11	Zasady dyplomowania	TAK	BIP
12	Mobilność zagraniczna (Erasmus+)	TAK	Strona MANS
14	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK	Strona MANS
15	Harmonogram zajęć	TAK	Strona MANS
16	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK	BIP, Strona MANS
17	Biuro Karier	TAK	Strona MANS
18	Dane dot. losów zawodowych absolwentów	NIE*	ELA
19	Regulamin studiów	TAK	BIP
20	Informacje dot. studentów z niepełnosprawnościami	TAK	Strona MANS, BIP
21	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia	TAK	BIP*

Spośród wybranych 21 informacji kluczowych, w zakresie jednej nie został zapewniony publiczny dostęp do informacji. W przypadku danych dotyczących losów zawodowych absolwentów, brak takich informacji wynika z nieskutecznej próby pozyskania informacji od absolwentów poprzez badanie ankietowe. MANS aktualnie zdecydowała się analizować dane ogólnodostępne z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych, stąd jest uzasadniony brak udostępnienia własnych danych w tym zakresie, które na obecną chwilę są niereprezentatywne. Jednocześnie w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia została opracowana procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów, która nie zakłada publicznego udostępniania zagregowanych i zanonimizowanych danych (jak w przypadku ELA) w tym zakresie. Rekomenduje się, rozważenie publikowania danych ogólnych w zakresie losów absolwentów z wyszczególnieniem kierunków studiów (w tym kierunku psychologia).

W zakresie informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia początkowo zidentyfikowano brak dostępności w ramach BIP. Podczas wizytacji, zostało zadane pytanie o dostępność i ewentualną lokalizację informacji w zakresie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, co spowodowało pojawienie się dodatkowej zakładki w ramach BIP zawierającą poprzednio brakujące informacje. Analogiczna sytuacja dotyczyła informacji w zakresie samorządu studenckiego, co zostało uzupełnione w ramach BIP.

Oprócz publicznego dostępu do informacji, istotna jest też ich jakość, która także jest standardem jakości kształcenia. Informacje zawarte w ramach BIP są zgrupowane stosunkowo chaotycznie. W ramach folderu „Regulaminy” znajdują się 4 pod foldery o tej samej nazwie „Regulamin przyjęć na rok” oraz pod-folder o takiej samej nazwie jak folder nadrzędny „Regulaminy” i osobny folder równoległy „Regulamin”. Nie jest to układ sprzyjający nieograniczonemu dostępowi do informacji publicznej. Rekomenduje się agregację danych w sposób logiczny przy uwzględnieniu zwiększenia szczegółowości nazw podkategorii w celu ich klarownego rozróżnienia.

Uczelnia prowadzi cykliczny monitoring aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Wspomniany przegląd

informacji uwzględnia współpracę z samorządem studenckim oraz sprawowanie nadzoru nad tym procesem przez stosowną jednostkę organizacyjną, co świadczy o jego prawidłowej organizacji. Jednocześnie prowadzone są nieformalne konsultacje w tym zakresie ze studentami.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o studiach w ramach kierunku psychologia bez ograniczeń, w tym także w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami. Wszelkie niezbędne informacje w zakresie studiów znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej uczelni, które dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym szczególnie do osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi. Informacje są publicznie dostępne w zakresie danych niezbędnych dla kandydatów w procesie rekrutacji oraz danych istotnych z perspektywy studentów i interesariuszy zewnętrznych. Informacje dotyczą również kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość oraz wsparcia merytorycznego i technicznego studentów w tym zakresie.

Jednocześnie prowadzony jest monitoring aktualności danych i ich bieżące aktualizacje. Istnieje formalna procedura weryfikacji strony internetowej MANS określająca jednostkę odpowiedzialną za monitorowanie i poprawę jakości informacji znajdujących się na stronie internetowej. Zauważalne są pewne drobne mankamenty w zakresie jakości dostępnych danych w tym nieczytelna wizualizacja i organizacja informacji w ramach BIP. Zostały zaproponowane rekomendacje w tym zakresie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na Uczelni jakość kształcenia oraz realizację związanych z tym zadań zapewnia Księga Jakości Kształcenia zawierająca wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (WSZJK). Zawarty w niej wewnętrzny system zarządzania jakością kształcenia stanowi kompleksowy zbiór procesów, procedur i wytycznych, których realizacja ma prowadzić do doskonalenia jakości kształcenia na uczelni wraz z określeniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację. Uczelnia doskonalą wewnętrzny system

jakości kształcenia zarówno na poziomie diagnozy problemów i słabych punktów jak i planowanych i wdrażanych działań.

WSZJK funkcjonuje na trzech poziomach: uczelnianym, wydziałowym oraz kierunkowym. Na poziomie uczelnianym WSZJK tworzą Senat, rektor i prorektor ds. Dydaktycznych i naukowych oraz Uniwersytecka Komisja ds. Studentów i Jakości Kształcenia, do której należy m.in. opracowywanie dobrych praktyk projakościowych, monitorowanie ich wdrażania na wydziałach, określenie harmonogramu działań weryfikujących jakość kształcenia na wydziałach. Procedury i wytyczne dotyczące realizacji procesów doskonalenia jakości kształcenia określa statut MANS. Należą do nich w szczególności procedury dotyczące: doskonalenia i tworzenia programów studiów; ewaluacji procesu weryfikacji efektów uczenia się; ewaluacji procesu dyplomowania; oceny i doskonalenia wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia. Na poziomie wydziałowym za funkcjonowanie WSZJK odpowiada dziekan. Dziekana wspiera wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia kierunku psychologia.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu oficjalnie przyjęte procedury. Procedury te są wyraźnie określone i formalnie spełniają standardy jakości kształcenia. Program studiów dla kierunku jest zatwierdzany uchwałą senatu. Przy konstruowaniu programu studiów uwzględnia się zasady wynikające z Ustawy, rozporządzeń wykonawczych, Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, Regulaminu studiów obowiązujących w uczelni, a także procedury określające posiadane kwalifikacje oraz ewentualne uprawnienia zawodowe.

Przyjęcie na studia nie odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Uczelnia podaje, że jedynym warunkiem przyjęcia jest zdana matura. Brak kwalifikacji jest niezgodny z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm). Art. 70 Ustawy punkt 3 stanowi, że podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie są wyniki egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego. Natomiast w MANS nie ma ustalonych warunków jakie stanowią podstawę do przyjęcia na studia. Uczelnia wprowadza innowacje dydaktyczne w postaci osiągnięć nowoczesnej dydaktyki i szkoli w tym zakresie pracowników.

Analiza stanu faktycznego wskazuje na rozbieżność między formalnymi procedurami przyjętymi na uczelni a faktycznymi działaniami podejmowanymi na uczelni, a zwłaszcza ich rezultatami. Na przykład, mimo deklarowanego procesu ewaluacji prac dyplomowych, weryfikacyjne sprawdzenie prac dyplomowych wykazało, że przynajmniej jedna z prac dyplomowych nie spełnia podstawowych standardów pracy naukowej na poziomie magisterskim i nie powinna zostać dopuszczona do obrony. W polityce jakości kształcenia widać, podobnie jak we wcześniejszych kryteriach, brak pomysłu na kształcenie na kierunku psychologia i brak koncepcji kształcenia.

Nie wszystkie efekty uczenia się zawarte w sylabusach są dobrze sformułowane, nie można bowiem na ich podstawie określić poziomu PRK. Część przedmiotów ma takie same treści programowe, a dla niektórych przedmiotów tytuł przedmiotu nie pokrywa się z zakładanymi efektami uczenia się i treściami programowymi. Na przykład dla przedmiotu psychoprofilaktyka uzależnień.

Uczelnia wskazuje, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów. Raz w semestrze zbiera się zespół jakości kształcenia na kierunku psychologia, w którego skład wchodzi kierownik katedry, pracownicy naukowcy, studenci i interesariusze zewnętrzni. Jednakże analiza stanu faktycznego nie wskazuje, aby na przykład interesariusze brali rzeczywisty udział w procesie oceny jakości kształcenia, za wyjątkiem oceny praktyk.

Uczelnia, mimo przyjętych procedur, nie wykazała, że systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analiz miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Analizy te są wrywkowe, niereprezentatywne, oparte na zbyt małej ilości danych (np. dotyczy to sprawdzania prac dyplomowych, ankiet ewaluacyjnych dla studentów czy też analiz losów absolwentów). Uczelnia nie stosuje też żadnego systemu motywującego studentów do udziału np. w ankietach ewaluacyjnych.

W procesie doskonalenia programu studiów są wykorzystywane wnioski w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i nowoczesnej technologii edukacyjnej. Jednakże wprowadzone zmiany są zbyt częste, co nie sprzyja stabilności procesu kształcenia, a wprowadzane zmiany nie zawsze są uwzględniane w programie studiów. Na przykład hospitowane zajęcia z języka angielskiego prowadzone były on – line, mimo, że nie ma takiego zapisu w programie studiów.

Uczelnia wskazuje, że jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie na poziomie Katedry i uczelni, ale nie znajduje to odzwierciedlenia w przygotowanym do oceny programie studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Procedury w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia są nieskuteczne, np. w zakresie adekwatności i aktualności treści programowych przedmiotów wskazanych w załączniku do uchwały, a także doboru właściwych miejsc specjalnościowych praktyk zawodowych	Nadal nieskuteczne są procedury dotyczące jakości kształcenia w zakresie treści programowych. Część przedmiotów ma takie same treści programowe, a dla niektórych przedmiotów tytuł przedmiotu nie pokrywa się z zakładanymi efektami uczenia się i treściami programowymi. Uczelnia prawidłowo dobrała miejsca praktyk specjalnościowych.	Zalecenie częściowo zrealizowane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada regulaminowo spójny system zapewniania jakości kształcenia, który podlega systematycznym ocenom, zgodnie z przyjętymi założeniami przez Uczelnię oraz obowiązującymi regulacjami prawnymi. Działania pro jakościowe są sformalizowane i ujęte w odpowiednich aktach prawnych. Wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór nad polityką jakości kształcenia a jego

kompetencje są jasno określone. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przyjęcie na studia nie odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, co stoi w sprzeczności z ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

Podjęte działania dotyczące polityki jakości kształcenia nie są do końca efektywne, co skutkuje opisanymi w poszczególnych kryteriach niedoskonałościami w odniesieniu do efektów uczenia się, programu studiów, koncepcji kształcenia, praktyk zawodowych, jakości procesu weryfikacji efektów uczenia, jakości procesu dyplomowania, doboru kadry.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się objęcie monitorowaniem efekty uczenia się zgodnie z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku, w tym ich sposobów weryfikacji, analizy wskaźników ilościowych postępów i niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się.
2. Zaleca się objęcie systematycznym i rzetelnym monitorowaniem jakości procesu dyplomowania, zarówno na poziomie realizacji efektów uczenia się jak i spełniania w pracach dyplomowych standardów prac naukowych pod względem zarówno merytorycznym jak i metodologicznym.
3. Należy wprowadzić systematyczne i skuteczne działania ewaluacyjne nad jakością kształcenia, w zakresie spójności koncepcji kształcenia, konstruowania programu studiów, a zwłaszcza programów modułów specjalnościowych, zgodności tytułu przedmiotu z efektami uczenia się i treściami programowymi, doboru kadry, dookreślenia zakładanych efektów uczenia się oraz jakości procesu dyplomowania, a uzyskane wnioski należy wykorzystać do ustawicznego doskonalenia procesu kształcenia.
4. Należy stabilizować program studiów i ograniczyć coroczne jego zmiany. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.